

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: **Z.P.**
bytem [REDACTED]

proti

žalovanému: **Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Liberci**
sídlem Dr. Milady Horákové 580/7, 460 01 Liberec 4

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v neustanovení právního zástupce z řad advokátů pro zahájená správní řízení **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou zdejšímu krajskému soudu dne 23. 3. 2018 se žalobce domáhal výrokem
I. petitu, aby soud uložil žalovanému povinnost poskytovat žalobci již přiznané dávky, včetně doplacení nevyplacených dávek, do pravomocného rozhodnutí týkajícího se těchto dávek;
a výrokem II. petitu, aby soud uložil žalovanému povinnost pro zahájená správní řízení ustanovit žalobci právního zástupce z řad advokátů.
2. Podáním žaloby bylo zahájeno řízení dle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Dle závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, č. j. 7 Aps 2/2009-197, rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nssoud.cz, je třeba žalobu pro účely určení žalobního typu posuzovat podle jejího obsahu, přičemž pro soud je závazný její petit.

3. Protože žaloba neobsahovala výslovně určení žalobního typu dle s. ř. s., soud postupoval dle shora zmíněných závěrů Nejvyššího správního soudu a v usnesení o vyloučení věci ze dne 28. 3. 2018, č. j. 59 Ad 3/2018-4, posoudil žalobu dle jejího obsahu, kdy žalobce uváděl, že marně žádal o ustanovení advokáta pro probíhající správní řízení ve věcech dávek hmotné nouze, a petitu pod bodem II. jako žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve smyslu § 79 a násl. s. ř. s., a to nečinnosti s vydáním rozhodnutí o ustanovení zástupce z řad advokátů.
4. V průběhu dalšího řízení však soud naznal, že hodnocení žalobního typu neučinil správně. Přehlédl totiž, že žalobce se, v nyní již samostatně projednávané části žaloby, nedomáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného s vydáním rozhodnutí ve věci samé podle § 79 odst. 1 s. ř. s. a nenavrhuje ve smyslu § 81 odst. 2 s. ř. s., aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí. Byť je rozhodnutí správního orgánu o ustanovení zástupce (opatrovníka) dle § 32 odst. 2 a 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, považováno za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 2 As 247/2014-48, dostupný na www.nssoud.cz), nejedná se o vydání rozhodnutí ve věci samé, k jehož vydání by byl správní orgán povinen a byla mu k tomu stanovena lhůta dle § 71 správního řádu.
5. Přitom dle stávající judikatury správních soudů lze proti nezákonnému zásahu do práv, který spočívá v nečinnosti správního orgánu jiného charakteru než vydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, tedy omisivním úkonům správního orgánu, brojit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 82 a násl. s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2014, č.j. 2 As 127/2014-32, publ. ve Sb. NSS 3180/2015, obdobně rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2015, č.j. 22 A 77/2014-45, publ. ve Sb. NSS 3269/2015, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.7.2011, č.j. 1 Aps 1/2011-101).
6. Podle § 82 s. ř. s. platí, že každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
7. Ustanovení § 87 odst. 2 s. ř. s. stanoví, že soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen.
8. Žalobce se v projednávané věci domáhá ochrany před úkony žalovaného správního orgánu při postupu vůči žalobci v průběhu správního řízení, resp. ochrany proti absenci takového úkonu žalovaného, který mu, podle žalobce nezákonně, zasahuje do jeho práv účastníka správního řízení. A *de facto* navrhuje, aby soud ve smyslu § 87 odst. 2 s. ř. s. nastolil požadovaný stav

a žalovanému uložil, aby s takovým postupem vůči žalobci přestal a ustanovil mu zástupce z řad advokátů.

9. Podle § 85 s. ř. s. *žaloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.*
10. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřijatelný.*
11. Zásah žalovaného má spočívat v neustanovení advokáta k žádosti žalobce v probíhajících řízeních o odejmutí dávek hmotné nouze – příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení. Z úřední činnosti, konkrétně ze spisu 59 Ad 3/2018, je soudu známo, že žalovaným bylo vedeno správní řízení ve věci odejmutí dávek hmotné nouze. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 4. 2018, sp. zn. SZ/342634/2012/HMN, rozhodl o odejmutí doplatku na bydlení od 1. 2. 2018; rozhodnutím z téhož dne sp. zn. SZ/342497/2012/HMN o odejmutí příspěvku na živobytí od 1. 3. 2018. Oběma rozhodnutím se žalobce bránil podáním odvolání, která Ministerstvo práce a sociálních věcí zamítlo a prvostupňové rozhodnutí žalovaného potvrdilo rozhodnutími ze dne 12. 6. 2018, která byla žalobci doručena dne 21. 6. 2018. Uvedeným rozhodnutím se žalobce brání u zdejšího soudu správními žalobami v řízení dle § 65 a násl. s. ř. s. (věci vedené pod sp. zn. 60 Ad 7/2018 a 58 Ad 6/2018).
12. Prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem nelze napadat zákonnost jednotlivých procesních úkonů či kroků správních orgánů v probíhajících správních řízeních; tyto úkony zpravidla směřují k vydání rozhodnutí a samy o sobě nepředstavují zásah do práv účastníka řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2007, č. j. 9 Aps 3/2007-33, dostupný na www.nssoud.cz).
13. V souzeném případě z žaloby vyplývá, že se žalobce cítí poškozen na svých právech účastníka správního řízení tím, že mu pro tato řízení nebyl k jeho žádosti ustanoven zástupce z řad advokátů. Současně žalobce neuváděl žádné skutečnosti, pro které by měl tvrzený procesní postup žalovaného představovat přímý intenzivní zásah do jeho práv (např. že zde nastala některá okolnost, jež by ve smyslu § 32 správního řádu zakládala žalovanému povinnost ustanovit žalobci zástupce *ex officio*). Ve své podstatě tedy žalobce tvrdí existenci vady v postupu žalovaného, t.j. procesní vady, v probíhajících správních řízeních, která v obou případech směřovala k vydání správních rozhodnutí. Ve správním řízení měl žalobce k dispozici odvolání jako řádný opravný prostředek, v němž mohl proti tvrzenému nezákonnému postupu žalovaného brojít. Pokud by byl žalobce v případném odvolacím řízení neúspěšný, nabízí mu právní řád další prostředek ochrany, který je třeba před žalobou na ochranu před nezákonným zásahem upřednostnit, a tím je žaloba proti rozhodnutí vydanému odvolacím správním orgánem. Žalobce ostatně této možnosti využil a proti konečným rozhodnutím odvolacího správního orgánu v řízení o odejmutí dávek hmotné nouze příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení podal u zdejšího soudu žaloby dle § 65 a násl. s. ř. s., v nichž mohl uplatnit i námitky proti procesnímu postupu jak odvolacího orgánu, tak žalovaného jako správního orgánu I. stupně. Tedy i proti tomu, že žalovaný nevyhověl jeho žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů. Ostatně soudu je z úřední činnosti, konkrétně z již pravomocně skončené věci sp.zn. 60 Ad 3/2018 týkající se snížení příspěvku na

živobytí, známo, že žalobce námitky vůči neustanovení advokáta pro správní řízení v žalobách uplatňuje.

14. Nápravy žalobcem tvrzeného chybného postupu žalovaného správního orgánu lze tedy dosáhnout jiným právním prostředkem, než jakým je žaloba proti nezákonnému zásahu dle § 82 a násl. s. ř. s.
15. Z tohoto důvodu je podaná žaloba podle § 85 s. ř. s. nepřijatelná, a jako takovou ji tedy soud v souladu s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.
16. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, neboť se nejednalo o projednání věci samé ve smyslu § 49 odst. 1 s. ř. s.
17. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., dle kterého *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. V souzeném případě byla žaloba odmítnuta*, soud tedy vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (které jsou přestavovány i řízení před Nejvyšším správním soudem).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Liberec 7. září 2018.

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu

